

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra obchodu a financí

Bakalářská práce

**Zhodnocení přechodu ze systému daňové evidence na
účetnictví a vytvoření převodového můstku**

Petr Kocáb

© 2021 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Petr Kocáb

Ekonomika a management
Provoz a ekonomika

Název práce

Zhodnocení přechodu ze systému daňové evidence na účetnictví a vytvoření převodového můstku

Název anglicky

Evaluation of the Transition from the System of Tax Records to Accounting and Creation of Transfer Bridge

Cíle práce

Cílem práce bude vytvořit převodový můstek při přechodu z daňové evidence na systém vedení účetnictví. Současně budou posouzeny daňové dopady tohoto přechodu a bude navržena daňová strategie spojená s tímto přechodem.

Metodika

Na základě prostudované odborné literatury a právních předpisů je sestavena literární rešerše. V té budou zobrazeny základní informace o daňové evidenci a systému vedení účetnictví. Zároveň jsou v bakalářské práci zobrazena teoretická východiska spojená se změnou systému evidence. Na základě dat získaných od konkrétní společnosti vedoucí daňovou evidenci bude vytvořen v praktické části práce převodový můstek. Současně budou nastíněny i daňové dopady spojené s přechodem na systém vedení účetnictví a v té souvislosti bude navržena daňová strategie spojená s tímto přechodem.

Doporučený rozsah práce

30 – 40 stran

Klíčová slova

daňová evidence, účetnictví, převodový můstek, daňové zatížení, příjmy, výdaje, výnosy, náklady

Doporučené zdroje informací

ČESKO. ZÁKONY ATD. *Účetnictví podnikatelů 2017 : výklad je zpracován k právnímu stavu ke dni 1.1.2017.*

Praha: Wolters Kluwer, 2017. ISBN 978-80-7552-518-5.

HAKALOVÁ, J. – PŠENKOVÁ, Y. *Daňová evidence : teorie a praxe.* Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-239-9.

NOVOTNÝ, P. P. *Účetnictví pro úplné začátečníky 2019.* Praha: Grada Publishing, 2019. ISBN 978-80-271-2251-6.

RYNEŠ, P. *Podvojně účetnictví a účetní závěrka : průvodce podvojným účetnictvím k 1.1.2019.* Olomouc: Anag, 2019. ISBN 978-80-7554-192-5.

SKÁLOVÁ, J. *Podvojně účetnictví 2016.* Praha: Grada Publishing, 2016. ISBN 978-80-271-0031-6.

STROUHAL, J. *Oceňování v účetnictví.* Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2013. ISBN 978-80-7478-366-1.

Předběžný termín obhajoby

2020/21 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Pavel Štáfek, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra obchodu a financí

Elektronicky schváleno dne 27. 11. 2020

prof. Ing. Luboš Smutka, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 30. 11. 2020

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 26. 01. 2021

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Zhodnocení přechodu ze systému daňové evidence na účetnictví a vytvoření převodového můstku" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autor uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 18.11.2021

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval Ing. Pavlu Štáfkovi, Ph.D. za odborné vedení, za pomoc a cenné rady při zpracování této práce.

Zhodnocení přechodu ze systému daňové evidence na účetnictví a vytvoření převodového můstku

Abstrakt

Cílem práce je navrhnout postup přechodu z daňové evidence na účetnictví a následně jej zhodnotit. Bakalářská práce je rozdělena na dvě části, a to teoretickou a praktickou. V části teoretické je charakterizována daňová evidence, systém vedení účetnictví, postup přechodu na účetnictví a důvody vedoucí k tomuto přechodu. V praktické části jsou aplikovány poznatky z teoretických východisek a je zde zpracován konkrétní návrh postupu u vybraného podnikatelského subjektu. Součástí vlastní práce je charakteristika podnikatele, kterému je postup přechodu navržen. U tohoto podnikatele jsou provedeny všechny nároky na správný přechod z daňové evidence na účetnictví. Závěrem práce je zhodnocení přechodu, vyčíslení daňového dopadu a navržení vhodné daňové strategie.

Klíčová slova: daňová evidence, účetnictví, převodový můstek, daňové zatížení, příjmy, výdaje, výnosy, náklady, podnikatelský subjekt, fyzická osoba, daň z příjmů

Evaluation of the transition from system of tax records to accounting and creation of transfer bridge

Abstract

The focus of the work is to design the procedure of transition from tax records to accounting and then evaluate it. The bachelor thesis is divided into two parts, theoretical and practical. The theoretical part characterizes the tax records, the accounting system, the process of transition to accounting and the reasons leading to this transition. In the practical part, the knowledge from the theoretical basis is applied and there is a specific proposal of the procedure for a selected business entity. Part of the work is the characteristics of the entrepreneur for whom the transition procedure is proposed. For this entrepreneur, all claims for the correct transition from tax records to accounting are made. The conclusion of the work is the evaluation of the transition, quantification of the tax impact and design of a suitable tax strategy.

Keywords: tax records, accounting, transfer bridge, tax burden, revenues, expenses, costs, business subject, individual, tax of income

Obsah

1 Úvod	11
2 Cíl práce a metodika	13
2.1 Cíl práce	13
2.2 Metodika.....	13
3 Teoretická východiska	14
3.1 Daňová evidence.....	14
3.1.1 Forma a obsah daňové evidence.....	15
3.1.2 Uzavření daňové evidence	17
3.2 Podvojný účetnictví.....	19
3.2.1 Forma a obsah podvojnýho účetnictví	19
3.2.2 Účetní knihy a doklady	20
3.2.3 Výpočet daně z příjmů fyzických osob	22
3.3 Přechod z daňové evidence na podvojný účetnictví	23
3.3.1 Postup přechodu	23
4 Vlastní práce – přechod z DE na účetnictví v praxi	27
4.1 Charakteristika podnikatele	27
4.2 Vnitropodnikové směrnice	28
4.3 Inventarizace majetku a závazků	28
4.4 Vytvoření převodového můstku	37
4.5 Zhodnocení položek zvyšující a snižující základ daně	42
4.6 Zvolení vhodné daňové strategie a zhodnocení přechodu	43
5 Závěr	45
6 Seznam použitých zdrojů	46
7 Přílohy	48

Seznam obrázků

Obrázek 1 Struktura daňové evidence podnikatelů	15
Obrázek 2 Ukázka peněžního deníku	16
Obrázek 3 Obsah inventurního soupisu	18
Obrázek 4 Ukázka zahajovací rozvahy	25

Seznam tabulek

Tabulka 1 Kategorizace účetních jednotek dle zákona o účetnictví § 1b	20
Tabulka 2 Přepočtení pokladny EUR na Kč pro systém účetnictví	29
Tabulka 3 Přepočtení BÚ EUR na Kč pro systém účetnictví	29
Tabulka 4 Podklad pro zaúčtování peněžních prostředků k 1.1.2021	30
Tabulka 5 Přehled plně odepsaného dlouhodobého majetku k 31.12.2020	31
Tabulka 6 Stav dlouhodobého majetku pro potřeby odpisování k 31.12.2020	32
Tabulka 7 Podklad pro zaúčtování dlouhodobého hmotného majetku k 1.1.2021	33
Tabulka 8 Konečný stav zásob k 31.12.2020	34
Tabulka 9 Podklad pro zaúčtování zásob k 1.1.2021	35
Tabulka 10 Podklad pro zaúčtování pohledávek k 1.1.2021	35
Tabulka 11 Závazky vůči zaměstnancům a institucím k 31.12.2020	36
Tabulka 12 Podklad pro zaúčtování závazků k 1.1.2021	37
Tabulka 13 Převodový můstek	38
Tabulka 14 Zjednodušená počáteční rozvaha k 1.1.2021	40
Tabulka 15 Zaúčtování počátečních stavů k 1.1.2021	41
Tabulka 16 Položky zvyšující a snižující základ daně	42
Tabulka 17 Rozložení položek zvyšující základ daně do 9 zdaňovacích období	43

Seznam použitých zkratk

ČNB – Česká národní banka
ČPZP – Česká průmyslová zdravotní pojišťovna
D – dal
DE – daňová evidence
DPH – daň z přidané hodnoty
DZP – daň z příjmů
EUR – euro
FO – fyzická osoba
HMV – hmotné movité věci

MD – má dáti

SP – sociální pojištění

VZP – Všeobecná zdravotní pojišťovna

ZP – zdravotní pojištění

1 Úvod

Bakalářská práce je zaměřena na problematiku přechodu z daňové evidence na vedení účetnictví a vytvoření převodového můstku. Výstupem této práce je návrh přechodu u konkrétního podnikatelského subjektu, který již přechod zvažuje, tudíž lze praktickou část práce považovat za návod k jeho realizaci.

Každý podnikatelský subjekt musí zaznamenávat ekonomické výsledky ze své činnosti. Hovoříme-li o fyzických osobách, které mají příjem z podnikání, mají na výběr vést daňovou evidenci, účetnictví, nebo uplatňovat výdaje procentem ze zdanitelných příjmů. Vzhledem k tématu bakalářské práce, se autor rozhodl poslední uvedenou možností nezabývat.

Povinnost vést daňovou evidenci mají fyzické osoby, které uplatňují při tvorbě základu daně skutečně vynaložené výdaje. To znamená, že nevedou účetnictví, ani neuplatňují výdaje procentem ze zdanitelných příjmů. Daňová evidence slouží primárně ke zjištění základu daně z příjmů. Ten se u daňové evidence stanovuje rozdílem mezi příjmy a skutečně vynaloženými, daňově uznatelnými výdaji. Výhodou u této možnosti jsou ušetřené finanční prostředky z nezaplacených faktur odběratelů, protože v takové situaci subjekt neplatí daň z příjmů.

Účetnictví, na rozdíl od daňové evidence, zajišťuje mnohem komplexnější pohled na podnikání a reálnější náhled na výsledek hospodaření. Účetnictví je vedené buď dobrovolně, anebo povinně, pokud jsou splněny podmínky k vedení účetnictví. Dobrovolné rozhodnutí může nastat v případě požadavků na větší vypovídací schopnost vykazovaných informací a přehlednost.

V praxi tedy nastávají situace, kdy stále větší procento podnikatelů zjišťuje, že daňová evidence nebere v potaz všechny situace a skutečnosti, které by měly být zaznamenány. Proto se rozhodnou vést účetnictví, anebo jim povinnost vést účetnictví vznikne přímo ze zákona při splnění některé z podmínek pro povinné vedení účetnictví. V těchto případech je potřeba zvolit správný postup a dodržet všechny zákonem stanovené podmínky pro přechod.

Přechod z daňové evidence má určitý řád a musí obsahovat všechny potřebné kroky. Prvním krokem je provedení inventarizace a zjištění skutečného stavu majetku a závazků. Následně je třeba uzavřít daňovou evidenci a vypočítat daňovou povinnost za rok, kdy byla daňová evidence ještě vedena. Při uzavření daňové evidence je nezbytné sestavit převodový můstek, který dokládá správnost přechodu a určí počáteční stavy rozvahových účtů. Na řadu přichází vypracování vnitropodnikových směrnic, sestavení účetního rozvrhu a zaúčtování

jednotlivých složek majetku a závazků do účetních knih. Po otevření účetních knih je sestavena počáteční rozvaha. Závěrem tohoto procesu je vyčíslení daňového dopadu, který z přechodu vychází.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem práce je navržení vhodného postupu přechodu z daňové evidence na systém vedení účetnictví a tvorba převodového můstku. Současně jsou posouzeny daňové dopady tohoto přechodu a je navržena daňová strategie spojená s tímto přechodem. V neposlední řadě tato práce cílí na zhodnocení přechodu u vybraného podnikatelského subjektu. Dílčím cílem je přiblížení teoretických poznatků vztahujících se k tématu práce. Tyto poznatky byly získány prostudováním odborných zdrojů. V literární rešerši jsou zobrazeny základní poznatky a jsou v ní vysvětleny pojmy a právní předpisy vztahující se k problematice.

2.2 Metodika

Na základě prostudované odborné literatury a právních předpisů je sestavena literární rešerše. V té jsou zobrazeny základní informace o daňové evidenci a systému vedení účetnictví. Zároveň jsou v bakalářské práci zobrazena teoretická východiska spojená se změnou systému evidence. Na základě dat získaných od konkrétní společnosti vedoucí daňovou evidenci je vytvořen v praktické části práce převodový můstek. Současně jsou nastíněny i daňové dopady spojené s přechodem na systém vedení účetnictví a v té souvislosti je navržena daňová strategie spojená s tímto přechodem.

3 Teoretická východiska

3.1 Daňová evidence

Evidovat hospodářské transakce je důležitou činností každého podnikatelského subjektu. Samotná evidence slouží jak pro daňové účely, tak i pro usnadnění manažerských činností. Na území České republiky lze hospodářské transakce zaznamenávat třemi metodami, kterými jsou účetnictví, daňová evidence a metoda paušálních výdajů. Každá z těchto metod má své specifikace, klady i zápory. Například účetnictví je určeno zejména větším podnikům, a naopak evidence příjmů a pohledávek je určena zejména pro podnikající fyzické osoby.

Daňová evidence si klade za cíl poskytnout údaje potřebné ke zjištění základu daně z příjmu. Určena je subjektům, které nejsou účetními jednotkami ve smyslu zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví. Vedení daňové evidence se vztahuje podle § 7 odst. 13 zákona č. 586/1992 Sb., o dani z příjmů, na osoby s příjmy dle § 7 odst. 1 a 2 tohoto zákona, tj. na fyzické osoby, kterým plynou příjmy ze samostatné činnosti, s výjimkou osob vedoucích účetnictví anebo uplatňujících výdaje dle § 7 odst. 7 zákona. Podle § 7 odst. 1 zákona je příjmem ze samostatné činnosti, pokud nepatří do příjmů uvedených v § 6 zákona:

- příjem ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství,
- příjem ze živnostenského podnikání,
- příjem z jiného podnikání neuvedeného v písmenech a) a b), ke kterému je potřeba podnikatelské oprávnění,
- podíl společníka veřejné obchodní společnosti a komplementáře komanditní společnosti na zisku.

Podle § 7 odst. 2 zákona je příjmem ze samostatné činnosti, pokud nepatří do příjmů uvedených v § 6:

- příjem z užití nebo poskytnutí práv z průmyslového vlastnictví, autorských práv včetně práv příbuzných práv autorskému, a to včetně příjmů z vydávání, rozmnožování a rozšiřování literárních a jiných děl vlastním nákladem,
- příjem z nájmu majetku zařazeného v obchodním majetku,
- příjem z výkonu nezávislého povolání. (Dušek, 2020)

3.1.1 Forma a obsah daňové evidence

Princip vedení daňové evidence spočívá v oddělené evidenci o peněžním hospodaření (příjmy a výdaje) např. v „peněžním deníku“ od evidence majetku a závazků v pomocných knihách. „Forma“ vedení daňové evidence již není upravena žádným předpisem, tudíž záleží na podnikateli, jakou formu evidence zvolí. Podnikatel musí zajistit průkaznost této evidence, tzn. že veškeré údaje, které byly evidovány pro zjištění základu daně jsou pravdivé a jsou podloženy příslušnými doklady a byly skutečně vynaloženy na dosažení, zajištění a udržení zdanitelných příjmů. Daňovou evidenci je možno vést ručně nebo pomocí speciálního softwaru v knihách, které byly dříve využívány v soustavě jednoduchého účetnictví. (Hakalová, 2006) Obrázek 1 znázorňuje nejčastěji používané prvky ve struktuře daňové evidence.

Obrázek 1 Struktura daňové evidence podnikatelů

Daňová evidence podnikatelů		
deník příjmů a výdajů	karty dlouhodobého majetku karty zásob karty pohledávek a závazků karty rezerv karty úvěrů a půjček	ostatní evidence: mzdová evidence kniha jízd pokladní kniha evidence stálých plateb

Zdroj: (Dušek, 2017)

Deník příjmů a výdajů

Nejdůležitější součástí daňové evidence je stanovení základu daně, příjmů a výdajů. Příjmy a výdaji se rozumí peněžité i nepeněžité plnění, jenž poplatník nabývá v průběhu podnikání. Do evidence je nutné zachytit příjmy, které jsou předmětem daně z příjmů. Dle zákona o dani z příjmů je každá osoba vedoucí daňovou evidenci povinna vést deník příjmů a výdajů. Tento deník zahrnuje alespoň tyto údaje:

- datum uskutečnění transakce,
- označení daňového dokladu,
- stručný popis dokladu,
- přehled o celkových příjmech,
- přehled o příjmech, které jsou předmětem daně z příjmů v členění podle dílčích základů daně,
- přehled o přijetí a zaplacení daně z přidané hodnoty,
- přehled o celkových výdajích,

- přehled o výdajích souvisejících s příjmy, které jsou předmětem daně z příjmů,
- přehled o úpravách podle § 23 a ostatních podle zákona o daních z příjmů, které zvyšují nebo snižují rozdíl mezi příjmy a výdaji za zdaňovací období. (Dušek, 2020)

Všechny zápisy v peněžním deníku musí být podloženy doklady, které bude možné jednoznačně dohledat a identifikovat. Doklady by tedy měly být očíslovány a pro lepší přehlednost se doporučuje i seřazení podle data. Chronologicky by měly být seřazeny i jednotlivé zápisy v deníku, kde je každé hospodářské transakci vymezen jeden řádek. Dále je pak důležité odlišit daňové příjmy a výdaje od nedaňových, které neovlivňují základ daně z přidané hodnoty. (Dušek, 2020)

Pokud je podnikatel vlastníkem peněžních prostředků v cizí měně, může je evidovat v jednom deníku společně s domácí měnou, anebo je může vést v denících samostatně pro každou měnu. Více deníků lze vést i z jiných důvodů, například oddělit příjmy a výdaje hotovostní od příjmů a výdajů na bankovním účtu. Při vedení více deníků je nutné vést souhrnný deník, ve kterém jsou převedeny zápisy z ostatních deníků, a kde je zajištěn celkový stav příjmů a výdajů pro daňové účely.

Při výpočtu základu daně potřebuje podnikatel znát nejen stav příjmů a výdajů, ale důležité jsou také nepeněžní operace, které ovlivňují základ daně z příjmů. Mohou to být například:

- odpisy,
- rezervy,
- zápočty vzájemných pohledávek a dluhů. (Dušek, 2017)

Obrázek 2 Ukázka peněžního deníku

	Text	Peněžní prostředky v hotovosti		zůstatek hotov.	Peněžní prostředky na bank. účtech		zůstatek banka	Průběžné položky		Příjmy zahrn. do ZD	Výdaje odčítatel. od ZD	Příjmy nezahrn. do ZD	Výdaje neodčít. od ZD
		Příjem	Výdej		Příjem	Výdej		Příjem	Výdej				
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
0	Počáteční stavy	50 000		50 000	450 000		450 000						
1V/1	Kancelářský nábytek		9 400	40 600							9 400		
2P/1	Přijatá záloha	4 000		44 600						4 000			
3V/2	Oprava firem. Auta		24 200	20 400							24 200		
4V/3	Nákup PHM		1 150	19 250							1 150		
5P/2	Prodej zboží	90 000		109 250						90 000			
6V/4	Výběr pro osobní potřebu		20 000	89 250									20 000

Zdroj: (Marie Hovorková, 2021)

Evidence majetku a závazků

Subjekt vedoucí daňovou evidenci musí evidovat svůj majetek sloužící k podnikání, stejně jako u účetnictví. Podmínkou k zařazení majetku do obchodního majetku je, že slouží k dosažení, zajištění a udržení příjmu dle § 23 zákona o daních z příjmů. Tento zákon také ukládá, že ve věcech obsahového vymezení majetku a závazků se má nejprve vycházet z obdobných ustanovení platných pro účetnictví.

Majetek se oceňuje v okamžiku uskutečnění hospodářské transakce a dále se případně přecení k poslednímu dni zdaňovacího období. Daňová evidence používá tyto oceňovací metody:

- pořizovací cenu, tj. cena pořízení majetku a náklady související s pořízením, např. montáž, doprava apod.,
 - reprodukční pořizovací cenu, tj. cena, za kterou by byl majetek pořízen v době, kdy se vykazuje v evidenci,
 - jmenovitou hodnotu (ceniny, peníze, pohledávky nenabyté postoupením),
 - vlastní náklady zahrnující veškeré přímé náklady vynaložené na výrobu nebo jinou činnost a nepřímé náklady přímo přiřaditelné k danému výrobku či činnosti.
- (Bartková, 2009)

Podnikatel má za povinnost vést evidenci zásob, hmotného majetku, závazků, pohledávek a na konci zdaňovacího období zjistit jejich skutečný stav. Na základě zjištěných skutečností pak provést zápis o stavu majetku a závazků. V souladu s § 24 a § 25 zákona o daních z příjmů pak musí upravit základ daně z příjmů, jestliže by vyšel případný rozdíl. (Bartková, 2009)

3.1.2 Uzavření daňové evidence

Inventarizace majetku a závazků

Inventarizace znamená porovnání skutečného stavu a majetku se stavem majetku a závazků vedeného v daňové evidenci. Podle Zákona o daních z příjmů § 7b musí podnikatel zjistit skutečný stav zásob, hmotného majetku, pohledávek a závazků jednou v roce, a to ke konci zdaňovacího období. O tomto zjištění je nutno provést zápis a o případné rozdíly upravit základ daně podle § 24 a § 25 zákona o daních z příjmů. Tento zákon blíže nespécifikuje, jakým způsobem zajistit skutečný stav zásob a hmotného majetku. Podnikatel se sám dopravuje závěru, že takový majetek je potřeba identifikovat a poté spočítat, zvážít

či změřit. Pro takový způsob zjišťování majetku zná daňová evidence pojem „fyzická inventura“ (Pilátová, 2006)

„Skutečný stav pohledávek a závazků ale tímto způsobem zjistit nelze. Budeme muset pracovat s prvotními doklady (např. objednávky, dodací listy, faktury, smlouvy, mzdové listy, přehledy pro sociální a zdravotní pojištění, daňové evidence a další), abychom zjistili, zda v naší evidenci pohledávek a závazků máme podchyceny všechny existující pohledávky a závazky. I pro tuto situaci má účetnictví svůj termín, a to „dokladová inventarizace“.“ (Pilátová, 2006)

Obrázek 3 Obsah inventurního soupisu

Inventurní soupisy musí obsahovat:	Vhodné pro daňovou evidenci: ANO/NE
1. skutečné stavy majetku, tak aby bylo možno zjištěný majetek a závazky jednoznačně určit	ANO
2. podpisový záznam (vlastnoruční podpis nebo elektronický podpis) osoby odpovědné za zjištění skutečností podle bodu 1	ANO
3. podpisový záznam (vlastnoruční podpis nebo elektronický podpis) osoby odpovědné za provedení inventarizace	ANO
4. způsob zjišťování skutečných stavů	ANO
5. ocenění majetku a závazků k okamžiku ukončení inventury	ANO
6. ocenění majetku a závazků v reálné hodnotě za účelem vyčíslení opravných položek	NE
7. okamžik zahájení a okamžik ukončení inventury	ANO

Zdroj: (Pilátová, 2006)

Úprava základu daně o případné rozdíly

Skutečně zjištěné stavy se porovnají s vykazovanými v daňové evidenci a vyčíslí se případné inventarizační rozdíly. Ty mohou být dvojího typu – buď mankem, nebo škodou. Mankem rozumíme inventarizační rozdíl, kdy skutečný stav je nižší než evidovaný a přebytek je pravým opakem manka (skutečný stav je vyšší než evidovaný). Velmi podstatné je nezaměňovat škodu za manko. Škoda je fyzickým znehodnocením (poškozením nebo zničením) majetku ve vlastnictví poplatníka, pokud je majetek v důsledku této škody vyřazen z užívání. (Štohl, 2019)

3.2 PodvojnÉ účetnictví

Účetnictví slouží stejně jako daňová evidence k zaznamenávání hospodářských transakcí. Význam účetnictví spočívá v poskytování spolehlivých a podrobných informací různým uživatelům. Tito uživatelé pak mohou informace využívat a na základě poskytnutých informací uskutečňovat důležitá ekonomická rozhodnutí. Z účetnictví je možné popisovat solventnost podniku a zajistit stabilitu, která by měla trvat alespoň následujících 12 měsíců. Dále slouží podnikatelům jako nástroj pro zjištění daňového základu a díky tomu je možné vypočítat daňovou povinnost či nadměrný odpočet. (Novotný, 2020)

3.2.1 Forma a obsah podvojnÉho účetnictví

Účetnictví je definováno zákonem o účetnictví č. 563/1991 Sb. Z pohledu fyzických osob se tento zákon vztahuje na:

- fyzické osoby, které jsou jako podnikatelé zapsány v obchodním rejstříku,
- ostatní fyzické osoby, které jsou podnikateli, pokud jejich obrat podle zákona o dani z přidané hodnoty, včetně plnění osvobozených od této daně, jež nejsou součástí obratu, v rámci jejich podnikatelské činnosti přesáhl za bezprostředně předcházející kalendářní rok částku 25 000 000 Kč, a to od prvního dne kalendářního roku,
- ostatní fyzické osoby, které jsou podnikateli a jsou společníky sdruženými ve společnosti, pokud alespoň jeden ze společníků sdružených v této společnosti je osobou uvedenou v písmenech,
- ostatní fyzické osoby, kterým povinnost vedení účetnictví ukládá zvláštní právní předpis,
- ostatní fyzické osoby, které vedou účetnictví na základě svého rozhodnutí. (Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví)

Kategorizace účetních jednotek

Účetní jednotky jsou rozděleny na velkou, střední, malou a mikro účetní jednotku. Toto rozdělení je platné od roku 2016 a podnik je zařazen do dané skupiny při dosažení či překročení dvou ze tří kritérií k rozvahovému dni. Těmito kritérii jsou podle § 1b zákona o účetnictví hodnota aktiv, roční úhrn čistého obratu a průměrný počet zaměstnanců v průběhu účetního období. Kategorizování v první řadě slouží pro stanovení jednotlivých povinností při vykazování údajů z účetnictví. To znamená, že malá a mikro účetní jednotka nemusí na rozdíl od ostatních účetních jednotek sestavovat přehled o peněžních tocích a přehled o

změnách vlastního kapitálu. Musí sestavit pouze rozvahu, výkaz zisků a ztráty a přílohu. (Skálová, 2020)

Tabulka 1 Kategorizace účetních jednotek dle zákona o účetnictví § 1b

Název položky	Aktiva celkem	Roční úhrn čistého obratu	Průměrný počet zaměstnanců
Mikro účetní jednotka	9 000 000 Kč	18 000 000 Kč	10
Malá účetní jednotka	100 000 000 Kč	200 000 000 Kč	50
Střední účetní jednotka	500 000 000 Kč	1 000 000 000 Kč	250
Velká účetní jednotka	500 000 000 Kč	1 000 000 000 Kč	250

Zdroj: Vlastní zpracování na základě zákona o účetnictví § 1b

Zásady v účetnictví

Účetní zásady jsou v současnosti obecně uznávané a lze si pod nimi představit tak zvaný soubor pravidel a principů, které by měly být dodržovány účetními jednotkami při vedení účetnictví. První zásadou je zásada pravdivého a věrného zobrazení účetní jednotky, tedy účetní jednotka musí vést účetnictví správně, věrně a poctivě. Další důležitou zásadou je zásada účetní jednotky, která představuje ekonomický celek, za který je účetnictví vedeno. Mezi další pak patří například zásada neomezeného trvání účetní jednotky, zásada zjišťování výsledku hospodaření v pravidelných intervalech, zásada periodicity, či zásada objektivit účetních informací. (Skálová, 2020)

3.2.2 Účetní knihy a doklady

Účetní jednotky, které vedou účetnictví v plném rozsahu, zaznamenávají informace v těchto knihách:

- účetní deník,
- hlavní kniha,
- kniha analytických účtů a
- kniha podrozvahových účtů. (Novotný, 2020)

Vedení těchto knih je povinné dle zákona o účetnictví, konkrétně podle §13. Účetní jednotky nemohou zřizovat účty mimo tyto knihy a účtový rozvrh. (Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví)

Účetní deník

Účetní deník lze zařadit společně s hlavní knihou mezi nejdůležitější účetní knihy. Tento deník je seznamem všech účetních záznamů účetní jednotky. Záznamy se do účetního deníku zapisují přímo, nebo vznikají přenosem z jiné agendy – například banka, pokladna, pohledávky, závazky či dlouhodobý majetek. Pod účetním záznamem si lze představit jednotlivý účetní doklad. Informace jsou zapisovány chronologicky, takže nejmladší záznamy jsou zapsány na konci účetního deníku. (Novotný, 2020)

Účetní doklad musí obsahovat:

- označení účetního dokladu,
- obsah účetního případu a jeho účastníky,
- částku nebo informaci o ceně za měrnou jednotku a vyjádření množství,
- okamžik vystavení účetního dokladu,
- okamžik uskutečnění účetního případu a
- podpisový záznam. (Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví)

Hlavní kniha

V hlavní knize jsou zápisy na rozdíl od účetního deníku uspořádány systematicky. To znamená, že všechny syntetické a analytické účty aktiv, pasiv, nákladů a výnosů jsou rozlišeny. Zjednodušeně řečeno zápisy jsou rozlišeny dle jednotlivých účtů podle účetní směrné osnovy. Syntetické účty, které jsou v této knize musí obsahovat alespoň tyto údaje:

- zůstatky účtů ke dni otevření hlavní knihy,
- zůstatky účtů ke dni sestavení účetní závěrky a
- minimálně jednou za měsíc souhrnné obraty stran MD a D. (Novotný, 2020)

Kniha analytických účtů

Kniha analytický účtů zobrazuje také knihu účtů se systematickými zápisy, ale na rozdíl od věcných zápisů je zde vyžadováno podrobnější členění. Analytické účty si lze jednoduše představit jako podpoložky syntetických účtů. Analyticky se nejčastěji rozlišují bankovní účty, pokladna, zdravotní pojišťovny či úvěry. Pokladna, pro kterou je dle směrné účtové osnovy využíván účet 211, by byl analyticky rozlišen například na 211 01 – pokladna CZK a 211 02 – pokladna EUR. Pokud by nebyly rozděleny transakce v domácí a zahraniční měně, syntetické účty by byly velice nepřehledné. (Novotný, 2020)

Kniha podrozvahových účtů

Vedle rozvahových účtů, které mohou být rozlišovány podle jejich podstaty na aktivní a pasivní, existují také podrozvahové účty. Tyto podrozvahové účty představují

soubor účtů s jednotlivými účetními případy, které představují důležité skutečnosti, ale při pohledu na jejich povahu se o nich nemůže účtovat na rozvahových účtech. Může zde jít například o pronajatý majetek, odepsané pohledávky či zásoby přijaté ke zpracování. Jde o systematické zápisy, a i pro ně je zákonem předepsaná bilanční kontinuita. (Novotný, 2020)

3.2.3 Výpočet daně z příjmů fyzických osob

Pro základ daně se v účetnictví porovnávají výnosy a náklady. Od výnosů se odečítají náklady a tento rozdíl je účetní výsledek hospodaření. Pro dosažení základu daně se tento výsledek hospodaření musí očistit o nedaňové položky. Výpočet daně z příjmů je upraven zákonem o daních z příjmů, kde jsou poplatníci daně z příjmů fyzických osob členěny na daňové rezidenty (ti co mají v České republice bydliště nebo se na tomto území zdržují) a daňové nerezidenty. Nerezidenty se rozumí takové osoby, pro které neplatí definice daňového rezidenta a plynou jim příjmy z České republiky, které představují daňovou povinnost. Rozhodnou dobou, která platí pro obvyklé zdržení v České republice pro rozlišení daňového rezidenta, je 183 dní. (Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů)

Předmětem daně z příjmů jsou tyto příjmy:

- příjmy ze závislé činnosti,
- příjmy ze samostatné činnosti,
- příjmy z kapitálového majetku,
- příjmy z nájmu a
- ostatní příjmy dle § 10 a § 3. (Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů)

Výpočet daně z příjmů fyzických osob závisí na mnoha faktorech. Nejdůležitějším z nich je základ daně a sazba daně. Základ daně se odvíjí od předmětu zdanění, jež jsou v případě daně z příjmů fyzických osob příjmy daňové a výdaje daňově uznatelné daného poplatníka a sazba daně zde činí 15 %. Základ daně z příjmů se vypočítá jako rozdíl mezi daňovými příjmy a daňově uznatelnými výdaji. Nedílnou součástí výpočtu jsou také nezdanitelné části základu daně, dary, slevy na dani a daňové zvýhodnění na děti. Vypočtený základ daně se zaokrouhlí na 100 dolů. (Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů)

Daňový poplatníci s nadstandardními příjmy musí platit solidární daň. Solidární zvýšení daně je 7 procent z kladného rozdílu mezi vypočítaným základem daně a 48násobkem průměrné mzdy stanovené podle zákona upravujícího pojistné na sociální zabezpečení. Pro celý kalendářní rok 2020 je limitem částka 1 672 080 Kč, jelikož průměrná měsíční mzda pro sociální účely činí 34 835 Kč. (Solidární daň v roce 2020, 2021)

3.3 Přejchod z daňové evidence na podvojný účetnictví

Na území České republiky rozlišujeme dva důvody k přechodu z daňové evidence na účetnictví, a to dobrovolný nebo povinný. Mezi právní předpisy upravující postup při přechodu z daňové evidence na účetnictví podnikatelů patří:

- zákon o účetnictví (§ 1 a § 4),
- vyhláška číslo 500/2002 Sb. (§ 61b),
- zákon o daních z příjmů (§ 5 a § 23).

Pokud podnikatel přechod uskuteční, je povinen, dle zákona o účetnictví § 4 odst. 7, vést účetnictví minimálně dalších 5 let. Povinnost vedení účetnictví pro některé fyzické osoby-podnikatele plyne z § 1 odst. 2 zákona o účetnictví. Pro podnikatele-fyzické osoby s bydlištěm na území České republiky jsou podmínky, za nichž se stávají účetními jednotkami, vymezeny v písm. d) až g) tohoto ustanovení. Jde o fyzické osoby:

- zapsané jako podnikatelé v obchodním rejstříku,
- podnikatelé, jejichž obrat přesáhl 25 mil. Kč za bezprostředně předcházející kalendářní rok, a to od prvního dne kalendářního roku,
- podnikatelé, kteří jsou účastníky společnosti (dříve tzv. sdružení bez právní subjektivity), pokud alespoň jeden z účastníků této společnosti je účetní jednotkou (prvním dnem následujícím po období, v němž se staly účastníky nebo v němž se některý z účastníků společnosti stal účetní jednotkou),
- podnikatel, který se rozhodnul dobrovolně k přechodu z daňové evidence na účetnictví podnikatelů. (Hakalová a Pšenková, 2019)

3.3.1 Postup přechodu

Ke dni, kdy se podnikatel rozhodl pro ukončení vedení daňové evidence a rozhodl se stát účetní jednotkou, musí být proveden výpočet daně z příjmů za rok, kdy končí vedení daňové evidence. Bez výpočtu daňové povinnosti nelze uzavřít daňovou evidenci. Výpočet daně z příjmů je vysvětlen v podkapitole **3.2.3 „Výpočet daně z příjmů fyzických osob“** Vypočtená daň z příjmů se promítne v inventarizaci majetku a závazků, která následuje v dalším kroku. (Dušek a Sedláček, 2020)

Inventarizace majetku a závazků musí být provedena ke dni ukončení daňové evidence. Inventarizaci může provádět sám podnikatel anebo si může zvolit jinou oprávněnou osobu k inventarizaci. Nejčastěji je však prováděna samotnými podnikateli, společníky, zaměstnanci a účetními. U větších firem může být k inventarizaci vytvořena

inventarizační komise. Po osobě, která inventarizaci provádí, není požadována žádná kvalifikace, jen se očekává, že inventarizovaný majetek bude odborně znát. Osoba, která inventarizaci provede, je odpovědná za vystavený inventurní soupis, pod kterým musí být podepsána. (Louša, 2018)

Při vedení účetnictví je důležité sestavit vnitropodnikovou směrnici a průběžně ji aktualizovat. Tato směrnice určuje pokyny, kterými se podnik musí při vedení účetnictví řídit. Při vytváření směrnic je důležité, aby nebyly v rozporu s obecně platnými právními předpisy. Každá vnitropodniková směrnice by měla obsahovat tyto informace:

- název účetní jednotky,
- označení směrnice včetně názvu,
- datum vydání směrnice,
- datum účinnosti,
- vypracoval,
- kontroloval,
- schválil a
- seznam pracovníků, kteří směrnici obdrží. (Sotona, 2006)

V dalším kroku přechodu je nutné sestavit zahajovací rozvahu. Počáteční rozvaha obsahuje přehled o majetku a závazcích podniku. Rozdíl celkových počátečních stavů aktiv a pasiv najdeme na účtu individuálního podnikatele ve vlastních zdrojích podniku. (Novotný, 2020)

Po sestavení zahajovací rozvahy lze otevřít účetní knihy. Při otevírání účetních knih je příhodné sestavit převodový můstek, který poskytuje přehled o převodu majetku a závazcích a daňovém dopadu. Aby podnikatel mohl převést daňovou evidenci na vedení účetnictví, musí převodový můstek splňovat určitá pravidla:

- konečné stavy majetku a závazků se musí rovnat jejich počátečním stavům,
- v počátečním stavu účetnictví mohou být pouze rozvahové účty, podrozvahové účty a některé účty naturální,
- počáteční stav účtů musí zobrazit vše, co je v účetní evidenci účetní jednotky a v účetní jednotce nesmí být nic mimo evidenci na těchto účtech,
- v počátečních stavech nesmí být účty výsledkové. (Dušek a Sedláček, 2020)

V prvním roce vedení účetnictví účetní jednotka sestaví účtový rozvrh obsahující účty, které bude po dobu výkonu své podnikatelské činnosti používat. Účtový rozvrh sestavují účetní jednotky dle směrné účtové osnovy. (Novotný, 2020)

Správnost přechodu lze doložit jen převodovým můstkem s účtováním MD, D a s uvedením daňového dopadu do daňového základu. Proto ten, kdo kontroluje převod dle porovnání výkazu majetku a závazků z posledního daňového přiznání s počáteční rozvahou, má kontrolu jen částečnou a pro finanční úřady naprosto nedostačující. (Dušek a Sedláček, 2020)

Obrázek 4 Ukázka zahajovací rozvahy

Aktiva	Rozvaha k 1. 1. 2016	Pasiva
1. Stálá aktiva - dlouhodobý hmotný majetek - dlouhodobý nehmotný majetek - dlouhodobý finanční majetek 2. Oběžná aktiva - zásoby - bankovní účty - peníze v pokladně - pohledávky 3. Ostatní aktiva	1. Vlastní zdroje - základní kapitál - fondy - zisky 2. Cizí zdroje - dlouhodobé úvěry - krátkodobé úvěry - dodavatelé - zaměstnanci - státní rozpočet 3. Ostatní pasiva	
AKTIVA CELKEM		PASIVA CELKEM

Zdroj: (Účetnictví pro začátečníky, 2021)

Účet individuálního podnikatele

Při přechodu z daňové evidence na účetnictví si podnikatelský subjekt přináší různé položky majetku a závazků. Při pořizování v rámci minulosti, kdy podnikatel vedl daňovou evidenci, nepodléhalo toto pořízení žádným účetním zásadám, a tak by nebyla při přechodu na účetnictví podnikatele dodržena bilanční rovnice. Bilanční rovnice nemusí být dodržena pouze u fyzických osob. Hlavním důvodem je, že fyzická osoba využívá i své soukromé prostředky k podnikání, nebo naopak finance podniku používá pro soukromé účely. Bilanční rovnice znamená, že se aktiva rovnají pasivům. Aby tato bilance byla dodržena při přechodu z daňové evidence na účetnictví, je v systému účetnictví účet 491 – Účet individuálního podnikatele, který je zde místo vlastního kapitálu, který je u právnických osob. Na tento účet je převeden rozdíl mezi součtem počátečních zůstatků nově otevřených účtů aktiv a součtem počátečních zůstatků nově otevřených účtů pasiv. Účet 491 – Účet individuálního podnikatele může mít zůstatek aktivní či pasivní. Nezáleží, jestli bude zůstatek aktivní nebo

pasivní, tento účet bude vždy na straně pasiv, protože se jedná o zdroj majetku. (Dušek, 2007)

Zhodnocení daňových dopadů přechodu

Z přechodu z daňové evidence na účetnictví vyplývají povinné úpravy základu daně. V daňové evidenci například vstupují do základu daně jen skutečně uhrazené pohledávky a závazky. Oproti tomu v účetnictví, které počítá základ daně z celkových výnosů a nákladů, vstupují do základu daně i pohledávky a závazky, které teprve uhrazeny budou. Proto má přechod obvykle negativní dopad na daňové zatížení podnikatele. (Dušek, 2007)

Podnikatel má možnost zdanit rozdíl vzniklý z přechodu jednorázově. Zvýšení základu daně o celou částku z přechodu by mohlo v mnoha případech vést k naprosto nereálnému daňovému zatížení za jeden rok. Proto podle zákona o daních z příjmů, konkrétně podle § 23, může podnikatel toto navýšení rozčlenit do 9 zdaňovacích období. Tato možnost platí za předpokladu, že v těchto 9 zdaňovacích obdobích podnikatel činnost neukončí, nepřeruší či nepřejde na uplatňování nákladů formou paušálního výdaje. V takovém případě by byl nucen jednorázově dodanit zbylou část základu daně z přechodu. (Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů)

Podnikatel může navýšení základu daně rozložit do více let. Riziko v řešení pomocí rozložení do více let se skrývá především v nemožnosti předpovědět vývoj sazby daně z příjmů fyzických osob a ekonomickou situaci podnikatele v dalších letech. V úvahu musíme vzít i další faktory jako ekonomickou stabilitu České republiky, možné zavedení eura či inflaci, která ovlivňuje budoucí hodnotu peněz. (Dušek a Sedláček, 2020)

Reálně by podnikatel rozhodl o rozdělení v průběhu každého roku podle své ekonomické situace a již vzniklé daňové povinnosti. Proto nejsou uvedeny rozložení postupně do všech let, ale rozložení pro 2, 5 a 9 let. (Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů)

4 Vlastní práce – přechod z DE na účetnictví v praxi

V praktické části bakalářské práce jsou aplikovány poznatky z teoretických východisek. Je zde představen podnikatelský subjekt a na jeho případě je demonstrován přechod z daňové evidence na účetnictví. Jsou zde popsány všechny kroky potřebné k uzavření daňové evidence a následnému přechodu na účetnictví včetně potřebných povinností při zahájení účetnictví v následujícím zdaňovacím období. Aplikace postupu přechodu je rozdělena do několika částí. V první části je charakterizován podnikatel. Druhá část se věnuje vnitropodnikovým směrnicím. V dalším kroku je vypracována inventarizace majetku a závazků. Po inventarizaci následuje vytvoření přechodového můstku, který bude použit pro zaúčtování počátečních stavů v účetních knihách. Dále je sestavena počáteční rozvaha podnikatele a poté jsou otevřeny účetní knihy. V neposlední řadě je provedeno zhodnocení položek snižující a zvyšující základ daně, které vyčíslí konečné navýšení základu daně, které vyplyne z přechodu. Na závěr praktické části je zvolena vhodná daňová strategie a následné zhodnocení přechodu. V příloze je zobrazen podnikatelova účetní osnova.

4.1 Charakteristika podnikatele

Podnikatelský subjekt, jemuž je navrhován vhodný postup přechodu z DE na účetnictví, si nepřál být jmenován. Tato fyzická osoba je plátcem DPH a provozuje podnikatelskou činnost na základě živnostenského oprávnění. Podnikatel má koncesovanou živnost na provoz autodopravy, konkrétně silniční motorová doprava – nákladní provozovaná vozidly nebo jízdními soupravami o největší povolené hmotnosti přesahující 3,5 tuny. Koncem roku 2020 se subjekt rozhodl dobrovolně stát účetní jednotkou a vést účetnictví, a to z důvodu plánované expanze na rok 2021. Účetní jednotkou bude tedy od 1. 1. 2021.

Tento podnikatelský subjekt zahájil svou činnost 11. 3. 1994. Z počátku nabízel obstarávání přeprav zboží do zahraničí s vozidly typu Mercedes Sprinter. V průběhu svého podnikání přešel na kamionovou autodopravu a zároveň v roce 2007 začal s prodejem AdBlue. V současné době zaměstnává pět pracovníků a plánuje zaměstnat další čtyři v horizontu jednoho roku. Pro své podnikání vlastní pozemek s objektem, kde se nachází kancelář, dílna, parkoviště a čerpací stanice. Ve svém obchodním majetku eviduje již zmíněný objekt, tři tahače Mercedes Actros, čtyři návěsy, jednu dodávku Mercedes Sprinter,

osobní automobil Mercedes-Benz třídy E, kancelářské vybavení a zásoby v podobě AdBlue. U tohoto podnikatelského subjektu se veškeré daňové odpisy rovnají účetním.

Od počátku svého podnikání, tedy od roku 1994, do roku 2003 měl externě vedeno účetnictví jednoduché. K 1. 1. 2004 přešel na vedení DE, a to z důvodu legislativních změn. Stejnou účetní firmou byla poté vedena DE, která pro evidenci hospodářských transakcí používá účetní programy MRP.

4.2 Vnitropodnikové směrnice

V první řadě je nutné, aby byly vytvořeny vnitropodnikové směrnice. Vnitropodnikové směrnice zajišťují jednotný metodický postup v určitých situacích. Jelikož je sestavení vnitropodnikových směrnic rozsáhlá a časově náročná práce, nejsou směrnice obsahem bakalářské práce. Podnikatel se může rozhodnout nechat vytvořit směrnice daňovým poradcem. Vytvořené směrnice by měly obsahovat alespoň tyto důležité body:

- **Úvodní část**, kde je vymezena prováděná živnost včetně charakteristiky podnikatelského subjektu
- **Účtový rozvrh**, který byl vytvořen na základě směrné účtové osnovy a dalších ustanovení vyhlášky č. 500/2002 Sb., a to včetně analytického rozlišení účtů.
- **Účetní knihy**, které jsou otevřeny k 1.1.2021.
- **Dlouhodobý majetek**, kde je definován dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek včetně způsobu ocenění.
- **Odpisový plán**, který definuje pravidla pro způsoby odpisování.
- **Účtování zásob**, určuje způsob účtovací metody.
- **Inventarizační rozdíly**, kde je vytvořen plán inventarizace.
- **Časové rozlišení**, kde je upřesněn způsob používání účtů skupiny 38 – NPO.
- **Přepočet cizí měny**, kde je definován způsob přepočtu cizí měny.
- **Pracovní řád**, kde jsou napsány povinnosti zaměstnance vůči zaměstnavateli a zaměstnavatele vůči zaměstnanci.

4.3 Inventarizace majetku a závazků

Při přechodu z daňové evidence na podvojně účetnictví je nutné, aby byly zjištěny stavy jednotlivých složek majetku a dluhů v záznamech v daňové evidenci. Inventarizace byla provedena ke dni 31.12.2020. Při kontrole majetku bylo zjištěno, že stav majetku souhlasí. Rozpis inventarizovaného majetku a závazků je uveden v následujících tabulkách.

Stav peněžních prostředků v pokladně

Vybraný podnikatelský subjekt eviduje pokladnu v českých korunách a v eurech. Eura jsou využívána k proplácení diet řidičům. Fyzickou inventurou provedenou k datu 31.12.2020 bylo zjištěno, že konečný stav v korunové pokladně činí 54 845 Kč a v eurové 1 220 €. Tento stav souhlasí se záznamem v deníku příjmů a výdajů.

K účtování korunové pokladny bude využíván účet 211 01 - pokladna CZK a pro eurovou pokladnu účet 211 02 - pokladna EUR. Pro přepočítání eur na Kč do systému účetnictví bude využit kurz eura z 31.12.2020 dle ČNB. Dle tohoto kurzu bylo 1 € rovno 26,245 Kč. (Kurzy měn, 2021)

Tabulka 2 Přepočítání pokladny EUR na Kč pro systém účetnictví

Kurz eura k 31.12.2020 dle ČNB	1 € = 26,245 Kč
Konečný stav eurové pokladny	1220 €
Přepočítání na Kč	$1220 * 26,245 = 32\,018,90$ Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Stav bankovních účtů

K podnikání byly vytvořeny dva bankovní účty, a to v českých korunách a v eurech stejně jako v případě peněžních prostředků v pokladně, proto tento účet bude potřeba analyticky rozlišit. V inventarizaci provedené k datu 31.12.2020 byl potvrzen fyzický stav se záznamem 467 997,60 Kč na korunovém bankovním účtu a bude zaúčtován na 221 01 – Bankovní účet CZK. Bankovní účet eurový odpovídá zůstatkem s částkou 1 537,05 €. Stejně jako tomu bylo u eurové pokladny, je nutné tento zůstatek přepočítat na Kč. Pro tento přepočítání je použit stejný kurz eura z 31.12.2020. (Kurzy měn, 2021)

Tabulka 3 Přepočítání BÚ EUR na Kč pro systém účetnictví

Kurz eura k 31.12.2020 dle ČNB	1 € = 26,245 Kč
Konečný stav BÚ EUR	1 537,05 €
Přepočítání na Kč	$1\,537,05 * 26,245 = 40\,339,88$ Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Konečný stav na eurovém bankovním účtu je 40 339,88 Kč a bude zaúčtován na účet 221 02 – Bankovní účet EUR. Celkový stav peněžních prostředků je uveden v následující tabulce, kde jsou rozepsaná příslušná zaúčtování položek. Tento podklad pro zaúčtování bude použit při tvorbě převodového můstku a finálně zaúčtován při otevření účetních knih.

Tabulka 4 Podklad pro zaúčtování peněžních prostředků k 1.1.2021

Název položky	Částka
Pokladna CZK	54 845,00 Kč
Pokladna EUR	32 018,90 Kč
Bankovní účet CZK	467 997,60 Kč
Bankovní účet EUR	40 339,88 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Dlouhodobý majetek

Jak již bylo zmíněno v kapitole 4.1 „Charakteristika podnikatele“, podnikatel provozuje činnost ve vlastním objektu. Ten se nachází na pozemku o velikosti 3 575 m², pořizovací cena pozemku je 1 100 000,- Kč bez DPH. Výstavba objektu stála podnikatele 5 100 000,- Kč bez DPH. Tato provozovna byla zařazena do užívání k datu 1.1.2007. Patří do šesté odpisové skupiny s rovnoměrným odpisováním po dobu 50 let. V prvním roce je odpisová sazba rovna 1,02 % a ostatní roky je odpis roven 2,02 % z pořizovací ceny bez DPH. Vzorec odpisu pro první rok je $(PC \text{ bez DPH}) / 100 * 1,02$ a pro ostatní roky $(PC \text{ bez DPH}) / 100 * 2,02$. Odpisování budovy je detailně zobrazeno v **tabulce 6**. Podnikatel ve svém majetku dále eviduje tři tahače Mercedes Actros, čtyři návěsy značky Schwarzmüller, jednu dodávku Mercedes Sprinter, osobní automobil Mercedes-Benz třídy E a kancelářské vybavení. Všechny tyto položky jsou již plně odepsané, takže se jejich celá pořizovací cena promítne na účtu 082 – Oprávky k hmotným movitým věcem a jejich souborům. Přehled plně odepsaného majetku je uveden v následující tabulce.

Tabulka 5 Přehled plně odepsaného dlouhodobého majetku k 31.12.2020

Popis majetku	Rok pořízení	Odpisová skupina	PC bez DPH (Kč)	Oprávký (Kč)	ZC (Kč)
Tahač 1	2012	2	500 000	500 000	0
Tahač 2	2013	2	650 000	650 000	0
Tahač 3	2014	2	680 000	680 000	0
Návěs 1	2008	2	440 000	440 000	0
Návěs 2	2011	2	350 000	350 000	0
Návěs 3	2013	2	300 000	300 000	0
Návěs 4	2014	2	330 000	330 000	0
Mercedes Sprinter	2006	2	240 000	240 000	0
Mercedes Benz E	2014	2	770 000	770 000	0
Kancelářské vybavení	2014	1	145 000	145 000	0
Celkem	x	x	4 405 000	4 405 000	0

Zdroj: Vlastní zpracování

Dalším krokem je sestavení tabulky pro stav dlouhodobého majetku pro potřeby odpisování. Předmětem tohoto přehledu je budova, jejíž pořizovací cena je 5 100 000 Kč bez DPH. První odpis proběhl na konci roku 2007. K datu rozhodným pro ukončení daňové evidence byla vytvořena **tabulka 6**, kde jsou veškeré detaily ohledně odpisování.

Tabulka 6 Stav dlouhodobého majetku pro potřeby odpisování k 31.12.2020

Popis majetku	Rok odpisu	Odpisová skupina	PC bez DPH (Kč)	Odpis (Kč)	Oprávky (Kč)	ZC (Kč)
Budova	2007	6	5 100 000	52 020	52 020	5 047 980
Budova	2008	6	5 100 000	103 020	155 040	4 944 960
Budova	2009	6	5 100 000	103 020	258 060	4 841 940
Budova	2010	6	5 100 000	103 020	361 080	4 738 920
Budova	2011	6	5 100 000	103 020	464 100	4 635 900
Budova	2012	6	5 100 000	103 020	567 120	4 532 880
Budova	2013	6	5 100 000	103 020	670 140	4 429 860
Budova	2014	6	5 100 000	103 020	773 160	4 326 840
Budova	2015	6	5 100 000	103 020	876 180	4 223 820
Budova	2016	6	5 100 000	103 020	979 200	4 120 800
Budova	2017	6	5 100 000	103 020	1 082 220	4 017 780
Budova	2018	6	5 100 000	103 020	1 185 240	3 914 760
Budova	2019	6	5 100 000	103 020	1 288 260	3 811 740
Budova	2020	6	5 100 000	103 020	1 391 280	3 708 720

Zdroj: Vlastní zpracování

Stav dlouhodobého majetku v úhrnné sumě jednotlivých pořizovacích cen bez DPH včetně pozemků k datu 31.12.2020 činí 10 605 000 Kč. Budova v pořizovací ceně 5 100 000 Kč bez DPH bude při otevření účetních knih zaúčtována na účet 021 – Stavby. K tomuto účtu vyjadřuje opotřebení majetku účet 081 – Oprávky ke stavbám, kde bude zaúčtována částka ve výši 1 391 280 Kč. Pozemek s pořizovací cenou 1 100 000 Kč bez DPH bude zaúčtován na účet 031 – Pozemky. Na účet 022 – Hmotné movité věci a jejich soubory bude zaúčtována částka 4 405 000 Kč. Opotřebení pro tyto položky představuje účet 082 – Oprávky k hmotným movitým věcem a jejich souborům, kde bude zaúčtována částka ve výši 4 405 000 Kč, která je rovna jejich pořizovací ceně, protože je tento majetek již plně odepsaný. V následující **tabulce 7** je podklad pro zaúčtování dlouhodobého hmotného majetku, který bude použit v následujících částech této práce, a to při vytvoření převodového můstku a při zaúčtování do nově otevřených účetních knih.

Tabulka 7 Podklad pro zaúčtování dlouhodobého hmotného majetku k 1.1.2021

Název položky	Částka
Stavby	5 100 000 Kč
HMV	4 405 000 Kč
Pozemky	1 100 000 Kč
Oprávky ke stavbám	1 391 280 Kč
Oprávky k HMV	4 405 000 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Inventarizace zásob

Podnikatelský subjekt eviduje stav zásob pouze u AdBlue, které je přeprořádáno stálým odběratelům. AdBlue se prodává v tisíci litrových nádobách. Když si zákazník odveze ku příkladu tři tisíci litrové nádoby, tak tři prázdné nádoby vrátí a podnikatel obratem objedná cisternu, která v nejkratší možné době zásoby doplní. Zboží je evidováno v pořizovací ceně bez DPH. Pohonné hmoty jdou hned při nákupu do spotřeby, proto není nutné evidovat stav zásob u pohonných hmot. Při fyzické kontrole stavu plných nádob byly spočteny čtyři plné nádoby. Stav v daňové evidenci souhlasí se stavem fyzickým, tudíž nejsou žádné inventarizační rozdíly. V **tabulce 8** je uveden konečný stav zásob na konci roku 2020, kdy je uzavírána daňová evidenci.

Tabulka 8 Konečný stav zásob k 31.12.2020

Název položky	Konečný stav
AdBlue	40 000 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Konečný stav zásob činí 40 000 Kč a bude zaúčtován na účet 132 – Zboží na skladě. V následující **tabulce 9** jsou vidět počáteční stavy zásob kde dni otevření účetních knih.

Tabulka 9 Podklad pro zaúčtování zásob k 1.1.2021

Název položky	Částka
Zboží na skladě	40 000 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Inventarizace pohledávek

Vydané faktury za dopravu jsou se základní sazbou DPH. Tyto faktury jsou evidovány v knize pohledávek a mají splatnost 60 dní. Faktury za prodej AdBlue jsou také se základní sazbou DPH a jsou také evidovány v knize pohledávek. Doba splatnosti těchto faktur je 14 dní. Faktury za dopravu a za prodej AdBlue vlastní rozdílné pořadové číslo, aby byly snadněji rozpoznány.

Celková částka neuhrazených pohledávek činí 1 685 435 Kč bez DPH. Tato částka bude zaúčtována po otevření účetních knih na účet 311 – Odběratele.

Tabulka 10 Podklad pro zaúčtování pohledávek k 1.1.2021

Název položky	Částka
Odběratelé	1 685 435 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Inventarizace závazků

Závazky jsou různorodější na rozdíl od pohledávek. V knize závazků jsou evidovány závazky vůči dodavatelům a závazky vůči zaměstnancům či institucím. U většiny přijatých faktur je splatnost 14 dní. Celková částka, která je uvedena v závazcích vůči dodavatelům je 138 539 Kč bez DPH. Tato suma bude zaúčtována na účet 321 – Dodavatelé.

Dalším krokem je vytvoření přehledu závazků vůči zaměstnancům, institucím sociálního zabezpečení či zdravotního pojištění a příslušnému finančnímu úřadu. Jedná se o data převzatá ze mzdových listin. Závazek vůči institucím je zpracován ve výši odvodů hrazených zaměstnancem i zaměstnavatelem. Přehled je zobrazen v **tabulce 11**.

Tabulka 11 Závazky vůči zaměstnancům a institucím k 31.12.2020 ¹

Závazky→	Zaměstnanci (Kč)	Sociální pojištění (Kč)	VZP (Kč)	ČPZP (Kč)	Zálohová daň (Kč)	DZP FO za 2020 (Kč)
Zaměstnanec 1	33 883	13 353	5 760	x	4 085	x
Zaměstnanec 2	40 621	14 986	6 465	x	1 981	x
Zaměstnanec 3	23 107	8 803	3 795	x	1 910	x
Zaměstnanec 4	22 758	8 654	x	3 732	1 835	x
Zaměstnanec 5	23 107	8 268	x	3 567	328	x
Finanční úřad	x	x	x	x	x	290 655
Celkem	143 476	54 064	16 020	7 299	10 139	290 655

Zdroj: Vlastní zpracování

Poslední položkou závazků je DPH. Vzhledem k tomu, že podnikatelský subjekt je měsíční plátce, bude tento měsíc porovnán pouze rozdíl mezi DPH na vstupu a na výstupu. Odvod DPH za prosinec roku 2020 činí 95 541 Kč. Podklad pro zaúčtování všech závazků k datu otevření účetních knih zobrazuje následující **tabulka 12**. Samotné zaúčtování bude provedeno až na základě **tabulky 15**.

¹ Závazky vůči institucím jsou zpracovány ve výši odvodů hrazených zaměstnancem i zaměstnavatelem.

Tabulka 12 Podklad pro zaúčtování závazků k 1.1.2021

Název položky	Částka
Dodavatelé	138 539 Kč
Zaměstnanci	143 476 Kč
SP	54 064 Kč
ZP VZP	16 020 Kč
ZP ČPZP	7 299 Kč
Daň z příjmů	290 655 Kč
Ostatní přímé daně	10 139 Kč
Daň z přidané hodnoty	95 541 Kč
Celkem	755 733 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

4.4 Vytvoření převodového můstku

Po dosažení veškerých předešlých kroků je třeba sestavit převodový můstek. Převodový můstek je sestaven z podkladů, které byly uvedeny v přechozích tabulkách. Položky ovlivňující základ daně z titulu přechodu z daňové evidence na účetnictví jsou poté podrobněji popsány a zhodnoceny v podkapitole číslo **4.5 „Zhodnocení položek zvyšující a snižující základ daně“**.

Tabulka 13 Převodový můstek ²

Název položky	Částka	MD	D
Stavby	5 100 000,00 Kč	021	x
Hmotné movité věci	4 405 000,00 Kč	022	x
Pozemky	1 100 000,00 Kč	031	x
Oprávky ke stavbám	1 391 280,00 Kč	x	081
Oprávky k HMV	4 405 000,00 Kč	x	082
Pokladna CZK	54 845,00 Kč	211 01	x
Pokladna EUR	32 018,90 Kč	211 02	x
Bankovní účet CZK	467 997,60 Kč	221 01	x
Bankovní účet EUR	40 339,88 Kč	221 02	x
Zboží	40 000,00 Kč	132	x
Odběratelé	1 685 435,00 Kč	311	x
Dodavatelé	138 539,00 Kč	x	321
Zaměstnanci	143 476,00 Kč	x	331
SP	54 064,00 Kč	x	336
ZP VZP	16 020,00 Kč	x	336 01
ZP ČPZP	7 299,00 Kč	x	336 02
Daň z příjmů	290 655,00 Kč	x	341
Ostatní přímé daně	10 139,00 Kč	x	342
Daň z přidané hodnoty	95 541,00 Kč	x	343
Sečtené veškeré položky na straně MD			12 925 636,38 Kč
Sečtené veškeré položky na straně D			6 552 013,00 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

² Sloupce MD a D v tomto případě neslouží jako účtovací předpis, ale zobrazují příslušný účet položek v systému účetnictví. Dále pak napomáhají k výpočtu účtu individuálního podnikatele.

Účet individuálního podnikatele

V tomto případě veškeré sečtené položky na straně MD představují hodnotu brutto aktiv. Pro získání netto hodnoty aktiv musí být tato hodnota očištěna o opotřebení majetku, tedy oprávky. Hodnotu pasiv udávají sečtené veškeré položky na straně D. Rozdíl brutto hodnoty celkových aktiv a hodnoty celkových pasiv je roven 6 373 623,38 Kč. Tento rozdíl představuje účet 491 – Účet individuálního podnikatele.

Počáteční rozvaha

Vzhledem k tomu, že podnikatelský subjekt začne vést účetnictví začátkem roku 2021, je nutné sestavit počáteční rozvahu. V následující **tabulce 15** je zpracována v zjednodušeném rozsahu počáteční rozvaha k 1.1.2021.

Tabulka 14 Zjednodušená počáteční rozvaha k 1.1.2021

Aktiva	Brutto (Kč)	Korekce (Kč)	Netto (Kč)
Aktiva celkem	12 925 636,38	5 796 280	7 129 356,38
A. Pohledávky za UZK	0	0	0
B. Stálá aktiva	10 605 000,00	5 796 280	4 808 720,00
B.I. Dlouhodobý nehmotný majetek	0	0	0
B.II. Dlouhodobý hmotný majetek	10 605 000,00	5 796 280	4 808 720,00
B.III. Dlouhodobý finanční majetek	0	0	0
C. Oběžná aktiva	2 320 636,38	0	2 320 636,38
C.I. Zásoby	40 000,00	0	40 000,00
C.II. Pohledávky	1 685 435,00	0	1 685 435,00
C.III. Krátkodobý finanční majetek	0	0	0
C.IV. Peněžní prostředky	595 201,38	0	595 201,38
D. Časové rozlišení aktiv	0	0	0
Pasiva	Částka v Kč		
Pasiva celkem	7 129 356,38		
A. Vlastní kapitál	6 373 623,38		
A.I. Základní kapitál	6 373 623,38		
A.II. až A.VI.	0		
B. Rezervy	0		
C. Závazky	755 733,00		
C.I. Dlouhodobé závazky	0		
C.II. Krátkodobé závazky	755 733,00		
C.III. Časové rozlišení pasiv	0		
D. Časové rozlišení pasiv	0		

Zdroj: Vlastní zpracování

Otevření účetních knih a zaúčtování počátečních stavů

K 1.1.2021 budou dle podkapitoly 3.2.2 „Účetní knihy a doklady“ otevřeny účetní knihy. Poté budou ke stejnému dni zaúčtovány počáteční stavy účtů dle **tabulky 15**.

Tabulka 15 Zaúčtování počátečních stavů k 1.1.2021

Název položky	Částka PS (Kč)	MD	D
Stavby	5 100 000,00	021	701
Hmotné movité věci	4 405 000,00	022	701
Pozemky	1 100 000,00	031	701
Oprávký ke stavbám	1 391 280,00	701	081
Oprávký k HMV	4 405 000,00	701	082
Pokladna CZK	54 845,00	211 01	701
Pokladna EUR	32 018,90	211 02	701
Bankovní účet CZK	467 997,60	221 01	701
Bankovní účet EUR	40 339,88	221 02	701
Zboží	40 000,00	132	701
Odběratelé	1 685 435,00	311	701
Dodavatelé	138 539,00	701	321
Zaměstnanci	143 476,00	701	331
SP	54 064,00	701	336
ZP VZP	16 020,00	701	336 01
ZP ČPZP	7 299,00	701	336 02
Daň z příjmů	290 655,00	701	341
Ostatní přímé daně	10 139,00	701	342
Daň z přidané hodnoty	95 541,00	701	343
Účet individuálního podnikatele	6 373 623,38	701	491

Zdroj: Vlastní zpracování

4.5 Zhodnocení položek zvyšující a snižující základ daně

V neposlední řadě praktické části je provedeno porovnání jednotlivých položek, které zvyšují nebo snižují základ daně podnikatelského subjektu. Jednotlivé položky, které mají vliv na základ daně byly popsány v teoretické části. Daňový základ je navýšen o hodnotu zásob a pohledávek. Závazky pak představují snížení základu daně. V následující **tabulce 16** jsou uvedeny pouze položky, které ovlivňují základ daně.

Tabulka 16 Položky zvyšující a snižující základ daně

Název položky	Zvýšení ZD	Snížení ZD
132 - Zboží	40 000 Kč	x
311 - Odběratelé	1 685 435 Kč	x
321 - Dodavatelé	x	138 539 Kč
331 - Zaměstnanci	x	143 476 Kč
336 – SP	x	54 064 Kč
336 01 – ZP VZP	x	16 020 Kč
336 02 – ZP ČPZP	x	7 299 Kč
342 – Ostatní přímé daně	x	10 139 Kč
Potřebná úprava ZD	1 725 435 Kč	369 537 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Potřebná úprava základu daně z příjmů je upravena pro rok 2021, protože v toto období podnikatelský subjekt začal vést účetnictví. Dle **tabulky 16** lze vyčíst, že základ daně z příjmů musí být navýšen o 1 725 435 Kč, a proti tomu musí být tento daňový základ ještě snížen o 369 537 Kč. Vzhledem k tomu, že upravený základ daně nastane až na konci účetního období 2021 a nejspíše i na konci dalších účetních období, nelze v současné době přesně určit, jaký bude daňový dopad. Zvýšení daňového základu způsobily především velké pohledávky. Výsledné zvýšení základu daně z příjmů je rovno částce 1 355 898 Kč.

4.6 Zvolení vhodné daňové strategie a zhodnocení přechodu

Zvolení vhodné daňové strategie

Rozložení položek zvyšující základ daně nemá žádné pravidlo ve smyslu toho, na jak velké části se položky musí rozdělit. To znamená, že rozložení může být provedeno rovnoměrně, či na základě potřeby. Vzhledem k tomu, že podnikatelský subjekt plánuje expanzi a musí základ daně navýšit o relativně vysokou částku, bylo by vhodné, aby navýšení základu daně pro první 3 roky bylo co nejnižší. Navýšení základu daně se promítne ve vyšší dani z příjmů. Podnikatelský subjekt musí udržet co největší cashflow, kvůli nákupu nových tahačů a návěsů. Splatnost vydaných faktur za přepravu je 60 dní. Podnikatel tedy musí počítat s poměrně vysokou počáteční investicí. A to z toho důvodu, že uvedení jednoho kamionu do provozu, stojí podnikatele okolo 200 000 Kč měsíčně. Tedy je potřeba zhruba 800 000 Kč pro uvedení dvou plánovaných kamióňů do provozu. Teprve poté může podnikatel začít počítat s cashflow, kterou do podniku přinesou dva nově rozjeté kamiony. Proto by bylo vhodné, aby první 3 roky byl základ daně navýšen jen o 1 Kč, protože podnikatelský subjekt by se mohl zbytečně víc zadlužit. Kvůli těmto skutečnostem bude rozložení položek zvyšující základ daně provedeno dle následující **tabulky 17**.

Tabulka 17 Rozložení položek zvyšující základ daně do 9 zdaňovacích období

Rok	Částka
2021	1 Kč
2022	1 Kč
2023	1 Kč
2024	225 982 Kč
2025	225 982 Kč
2026	225 982 Kč
2027	225 983 Kč
2028	225 983 Kč
2029	225 983 Kč
Celkové navýšení	1 355 898 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Zhodnocení přechodu

Přechod z daňové evidence nelze hodnotit jako správný či nesprávný. Postupy přechodu jsou jasně dány a musí se dodržet všechny zákonem stanovené podmínky. Co ovšem hodnotit lze, jsou výhody a nevýhody, které přechod přináší. Pro všechny podnikatele, kteří prošli přechodem z daňové evidence plyne, že účetnictví zajišťuje komplexnější pohled na podnikání a větší vypovídací schopnost vykazovaných informací.

Vzhledem k tomu, že podnikatelský subjekt plánuje expanzi, která bude finančně náročná, je s velkou pravděpodobností možné, že bude žádat příslušnou banku o úvěr. V tomto případě může sama banka vyžadovat převedení na účetnictví, a proto je dobré, že se podnikatel rozhodl k přechodu z daňové evidence včas před expanzí.

Tento proces sebou přináší i negativní stránky. Hlavní nevýhodou je záporný daňový dopad pro podnikatelský subjekt. Dále pak přechod způsobí vyšší administrativní náročnost z důvodu vedení účetnictví, s čímž je spojeno vyšší finanční zatížení.

Negativum ve smyslu záporného daňového dopadu by šlo z mírné části eliminovat, ale jen za předpokladu toho, že se podnikatelský subjekt na přechod lépe připraví. Například by mohl zažádat odběratele o kratší dobu splatnosti, a to třeba jen na krátké období. Kdyby mu bylo vyhověno a splatnost faktur by byla například jen 30 dní, tak by záporný daňový dopad nedosahoval takové výše. Za tohoto předpokladu by se dalo uvažovat o odsunutí přechodu na další rok.

Doporučit se dá přechod z daňové evidence na účetnictví koncem roku 2020, i za předpokladu existence možnosti odložit tento přechod až na rok 2021, a to z důvodu expanze plánované podnikatelem. Lepší dostupnost úvěru a větší vypovídací schopnost vykazovaných informací při expanzi je v tomto případě hlavním rozhodovacím kritériem.

5 Závěr

Naprostá většina fyzických osob si na začátek svého podnikání zvolí cestu daňové evidence než podvojného účetnictví, a to hlavně z důvodu, že vedení daňové evidence klade nižší administrativní požadavky. V porovnání s vedením účetnictví je evidence méně nákladná. Další rozdíl spočívá v právní úpravě, která je u účetnictví komplikovanější. V průběhu vedení daňové evidence může nastat skutečnost, že podnikatel přejde na vedení účetnictví. To může zapříčinit právní povinnost či dobrovolné rozhodnutí. V praktické části této práce se jedná o přechod dobrovolný.

Cílem této bakalářské práce bylo zhodnotit přechod ze systému daňové evidence na účetnictví a vytvoření převodového můstku. Dílčím cílem práce bylo přiblížit teoretické poznatky vztahující se k tématu. Dále pak vysvětlit základní pojmy vztahující se k tématu, a nakonec vyčíslení daňového dopadu ve formě zvýšení či snížení základu daně. K naplnění těchto cílů byl vybrán podnikatelský subjekt, který poskytl všechny potřebné údaje k této práci a jemuž byl zpracován přechod z daňové evidence na účetnictví.

V teoretické části je charakterizována daňová evidence a podvojně účetnictví. Dále jsou vysvětleny pravidla a postupy přechodu. Teoretická východiska slouží jako podklad pro praktickou část. V té jsou zpracovány jednotlivé kroky přechodu. V závěru praktické části je přechod zhodnocen a je zmíněno autorovo doporučení.

Podnikatelskému subjektu tento přechod způsobí vyšší administrativní náročnost z důvodu vedení účetnictví a negativní daňový dopad. Aby byl zajištěn větší cashflow podnikatele, bude navýšení základu daně rozloženo do devíti zdaňovacích období. Větší cashflow povede k menšímu zadlužení při expanzi v roce 2021. Výhodou tohoto přechodu je, že účetnictví zajistí komplexnější pohled na podnikání a větší vypovídací schopnost vykazovaných informací. Účetnictví zajistí lepší dostupnost úvěru, o který podnikatel může zažádat vzhledem k plánované expanzi.

Pokud by byla expanze odložena na rok 2022, bylo by vhodné s přechodem posečkat. Důvodem pro odložení přechodu je podnikatelova nedostatečná připravenost v oblasti pohledávek. Pohledávky by mohly být do jisté míry sníženy, a to tak, že by byla zkrácena doba splatnosti vydaných faktur. Ovšem za stávajících podmínek lze přechod z daňové evidence na účetnictví doporučit. Hlavním rozhodovacím kritériem je lepší dostupnost úvěru a větší vypovídací schopnost vykazovaných informací v době expanze.

6 Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

BARTKOVÁ, Lenka. *Daňová evidence*. 1.vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2009. ISBN 978-80-244-2338-8

DUŠEK, Jiří a SEDLÁČEK, Jaroslav. *Daňová evidence podnikatelů 2020*. 17.vyd. Praha: Grada Publishing, a.s., 2020. ISBN 978-80-271-1459-7

DUŠEK, Jiří. *Převod daňové evidence na vedení účetnictví*. 6. aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing, a.s., 2007. 128 s. ISBN 978-80-247-2387-7

HAKALOVÁ, Jana a PŠENKOVÁ, Yvetta. *Daňová evidence podnikatelů*. 1.vyd. Ostrava: VŠB – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA, 2006. ISBN 80-248-1064-6

HAKALOVÁ, Jana a PŠENKOVÁ, Yvetta. *Daňová evidence. Teorie a praxe*. 2.vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019. 128 s. ISBN 978-80-7598-239-1

LOUŠA, František. *Vnitropodnikové směrnice v účetnictví*. 7. aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing, 2018. ISBN 978-80-271-0797-1

NOVOTNÝ, Pavel, 2020. *Účetnictví pro úplné začátečníky*. 14. vydání. Praha: GRADA Publishing, a.s. ISBN 978-80-271-1037-7

PILÁTOVÁ, Jana a kol. *Daňová evidence. Komplexní řešení problematiky daňové evidence pro OSVČ*. 2.vyd. Olomouc: ANAG, 2006. ISBN 80-7263-331-7

SKÁLOVÁ, Jana, 2020. *Podvojně účetnictví 2020*. 26. vydání. Praha: Grada Publishing a.s. ISBN 978-80-271-1034-6

SOTONA, Milan. *Vnitropodnikové směrnice 2006*. Brno: Computer Press, 2006. ISBN 80-251-0924-0

ŠTOHL, Pavel. *Daňová evidence 2019*. 1.vyd. Znojmo: Štohl-Vzdělávací středisko Znojmo, 2019. ISBN 978-80-88221-24-1

Zákony a vyhlášky

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty

Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů

Internetové zdroje

Kurzy měn, Česká národní banka. Historie 31.12.2020 – Česká národní banka [online].

Copyright © 2000 – 2021 Kurzy.cz, spol. s r.o., AliaWeb, spol. s r.o. [cit. 29.09.2021].

Dostupné z: <https://www.kurzy.cz/kurzy-men/historie/ceska-narodni-banka/D-31.12.2020/>

PENĚŽNÍ DENÍK (deník příjmů a výdajů) Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Marie Hovorková. Dostupné z Metodického portálu - ppt stáhnout.

SlidePlayer - Nahrávejte a Sdílejte své PowerPoint prezentace [online]. Copyright © 2021

SlidePlayer.cz Inc. [cit. 29.09.2021]. Dostupné z: <https://slideplayer.cz/slide/11242645/>

Solidární daň v roce 2020: kdo ji platí a jak se počítá | E15.cz. E15.cz - Byznys, politika, ekonomika, finance, události [online]. Copyright © 2001 [cit. 12.10.2021]. Dostupné z:

<https://www.e15.cz/finexpert/danove-priznani/solidarni-dan-v-prikladech-limit-se-pro-rok-2020-opet-zvysuje-1363114>

Účetnictví pro začátečníky – 2. díl - Portál POHODA. Informace pro účetní a podnikatele Portál POHODA [online]. Copyright © 2012 STORMWARE s.r.o. [cit. 29.09.2021].

Dostupné z: <https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/ucetnictvi/ucetnictvi-pro-zacatecniky-%E2%80%93-2-dil/>

7 Přílohy

Účetní osnova podnikatele

- 012 - Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje
- 013 - Software
- 014 - Ocenitelná práva
- 015 - Goodwill
- 019 - Jiný dlouhodobý nehmotný majetek
- 021 - Stavby
- 022 - Samostatné movité věci a soubory movitých věcí
- 025 - Pěstitelské celky trvalých porostů
- 026 - Dospělá zvířata a jejich skupiny
- 029 - Jiný dlouhodobý hmotný majetek
- 031 - Pozemky
- 032 - Umělecká díla a sbírky
- 041 - Pořízení dlouhodobého nehmotného majetku
- 042 - Pořízení dlouhodobého hmotného majetku
- 051 - Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek
- 052 - Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek
- 053 - Poskytnuté zálohy na dlouhodobý finanční majetek
- 061 - Podíly v ovládaných a řízených osobách
- 062 - Podíly v účetních jednotkách pod podstatným vlivem
- 063 - Ostatní cenné papíry a podíly
- 065 - Dluhové cenné papíry držené do splatnosti
- 066 - Půjčky a úvěry - ovládající a řídicí osoby, podstatný vliv
- 067 - Ostatní půjčky
- 069 - Jiný dlouhodobý finanční majetek
- 072 - Oprávky k nehmotným výsledkům výzkumu a vývoje
- 073 - Oprávky k softwaru
- 074 - Oprávky k ocenitelným právům
- 075 - Oprávky ke goodwillu
- 079 - Oprávky k jinému dlouhodobému nehmotnému majetku
- 081 - Oprávky ke stavbám
- 082 - Oprávky k samost. movitým věcem a souborům movitých věcí
- 085 - Oprávky k pěstitelským celkům trvalých porostů
- 086 - Oprávky k základnímu stádu a tažným zvířatům
- 089 - Oprávky k jinému dlouhodobému hmotnému majetku
- 091 - Opravná položka k dlouhodobému nehmotnému majetku
- 092 - Opravná položka k dlouhodobému hmotnému majetku
- 093 - Opravná položka k dlouhodobému nedokončenému nehmotnému majetku
- 094 - Opravná položka k dlouhodobému nedokončenému hmotnému majetku
- 095 - Opravná položka k poskytnutým zálohám na dlouhodobý majetek
- 096 - Opravná položka k dlouhodobému finančnímu majetku

097 - Oceňovací rozdíl k nabytému majetku
098 - Oprávky k oceňovacímu rozdílu k nabytému majetku
111 - Pořízení materiálu
112 - Materiál na skladě
119 - Materiál na cestě
121 - Nedokončená výroba
122 - Polotovary vlastní výroby
123 - Výrobky
124 - Mladá a ostatní zvířata a jejich skupiny
131 - Pořízení zboží
132 - Zboží na skladě a v prodejnách
139 - Zboží na cestě
151 - Poskytnuté zálohy na materiál
152 - Poskytnuté zálohy na zvířata
153 - Poskytnuté zálohy na zboží
191 - Opravná položka k materiálu
192 - Opravná položka k nedokončené výrobě
193 - Opravná položka k polotovarům vlastní výroby
194 - Opravná položka k výrobkům
195 - Opravná položka ke zvířatům
196 - Opravná položka ke zboží
197 - Opravná položka k zálohám na materiál
198 - Opravná položka k zálohám na zboží
199 - Opravná položka k zálohám na zvířata
211 - Pokladna
211 01 - Pokladna CZK
211 02 - Pokladna EUR
213 - Ceniny
221 - Bankovní účty
221 01 - BÚ CZK
221 02 - BÚ EUR
231 - Krátkodobé bankovní úvěry
232 - Eskontní úvěry
241 - Emitované krátkodobé dluhopisy
249 - Ostatní krátkodobé finanční výpomoci
251 - Registrované majetkové cenné papíry k obchodování
252 - Vlastní akcie a vlastní obchodní podíly
253 - Registrované dluhové cenné papíry k obchodování
255 - Vlastní dluhopisy
256 - Dluhové cenné papíry se splat. do 1 roku držené do splatnosti
257 - Ostatní cenné papíry k obchodování
258 - Krátkodobý finanční majetek
261 - Peníze na cestě
291 - Opravná položka ke krátkodobému finančnímu majetku

311 - Pohledávky z obchodních vztahů
312 - Směnky k inkasu
313 - Pohledávky za eskontované cenné papíry
314 - Poskytnuté zálohy - dlouhodobé a krátkodobé
315 - Ostatní pohledávky
321 - Závazky z obchodních vztahů
322 - Směnka k úhradě
324 - Přijaté provozní zálohy
325 - Ostatní závazky
331 - Zaměstnanci
333 - Ostatní závazky vůči zaměstnancům
335 - Pohledávky za zaměstnanci
336 - Zúčtování s institucemi sociál. zabezpečení a zdravot. pojištění
336 01 - Zúčtování s institucí VZP
336 02 - Zúčtování s institucí ČPZP
341 - Daň z příjmů
342 - Ostatní přímé daně
342 01 - Srážková daň
343 - Daň z přidané hodnoty
345 - Ostatní daně a poplatky
346 - Dotace ze státního rozpočtu
347 - Ostatní dotace
349 - Vyrovnávací účet pro DPH
351 - Pohledávky - ovládající a řídicí osoba
352 - Pohledávky - podstatný vliv
353 - Pohledávky za upsaný základní kapitál
354 - Pohledávky za společníky při úhradě ztráty
355 - Ostatní pohledávky za společníky a členy družstva
358 - Pohledávky za účastníky sdružení
361 - Závazky - ovládající a řídicí osoba
362 - Závazky - podstatný vliv
364 - Závazky ke společníkům při rozdělování zisku
365 - Ostatní závazky ke společníkům a členům družstva
366 - Závazky ke společníkům a členům družstva ze závislé činnosti
367 - Závazky z upsaných nesplacených cenných papírů a vkladů
368 - Závazky k účastníkům sdružení
371 - Pohledávky z prodeje podniku
372 - Závazky z koupě podniku
373 - Pohledávky a závazky z pevných termínových operací
374 - Pohledávky z pronájmu
375 - Pohledávky z emitovaných dluhopisů
376 - Nakoupené opce
377 - Prodané opce
378 - Jiné pohledávky

379 - Jiné závazky
381 - Náklady příštích období
382 - Komplexní náklady příštích období
383 - Výdaje příštích období
384 - Výnosy příštích období
385 - Příjmy příštích období
388 - Dohadné účty aktivní
389 - Dohadné účty pasivní
391 - Opravná položka k pohledávkám
395 - Vnitřní zúčtování
398 - Spojovací účet při sdružení
411 - Základní kapitál
412 - Emisní ažio
413 - Ostatní kapitálové fondy
414 - Oceňovací rozdíly z přecenění majetku a závazků
417 - Rozdíly z přeměn společností
418 - Oceňovací rozdíly z přecenění při přeměnách společností
419 - Změny základního kapitálu
421 - Zákonný rezervní fond
422 - Nedělitelný fond
423 - Statutární fondy
426 - Jiný výsledek hospodaření minulých let
427 - Ostatní fondy
428 - Nerozdělený zisk minulých let
429 - Neuhrazená ztráta minulých let
431 - Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení
451 - Rezervy podle zvláštních právních předpisů
452 - Rezerva na důchody a podobné závazky
453 - Rezerva na daň z příjmů
459 - Ostatní rezervy
461 - Bankovní úvěry
471 - Dlouhodobé závazky - ovládající a řídicí osoba
472 - Dlouhodobé závazky - podstatný vliv
473 - Emitované dluhopisy
474 - Závazky z pronájmu
475 - Dlouhodobé přijaté zálohy
478 - Dlouhodobé směnky k úhradě
479 - Jiné dlouhodobé závazky
481 - Odložený daňový závazek a pohledávka
491 - Účet individuálního podnikatele
501 - Spotřeba materiálu
501 10 - PHM
502 - Spotřeba energie
502 10 - Spotřeba zemního plynu

503 - Spotřeba ostatních neskladovatelných dodávek
504 - Prodané zboží
511 - Opravy a udržování
512 - Cestovné
513 - Náklady na reprezentaci
518 - Ostatní služby
521 - Mzdové náklady
522 - Příjmy společníků a členů družstva ze závislé činnosti
523 - Odměny členům orgánů společnosti a družstva
524 - Zákonné sociální pojištění
525 - Ostatní sociální pojištění
526 - Sociální náklady individuálního podnikatele
527 - Zákonné sociální náklady
528 - Ostatní sociální náklady
531 - Daň silniční
532 - Daň z nemovitostí
538 - Ostatní daně a poplatky
541 - Zůstatková cena prodaného dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku
542 - Prodaný materiál
543 - Dary
544 - Smluvní pokuty a úroky z prodlení
545 - Ostatní pokuty a penále
546 - Odpis pohledávky
548 - Ostatní provozní náklady
549 - Manka a škody z provozní činnosti
551 - Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku
552 - Tvorba a zúčtování rezerv podle zvláštních právních předpisů
554 - Tvorba a zúčtování ostatních rezerv
555 - Tvorba a zúčtování komplexních nákladů příštích období
557 - Zúčtování oprávek k oceňovacímu rozdílu k nabytému majetku
558 - Tvorba a zúčtování zákonných opravných položek v provozní činnosti
559 - Tvorba a zúčtování opravných položek v provozní činnosti
561 - Prodané cenné papíry a podíly
562 - Úroky
563 - Kurzové ztráty
564 - Náklady z přecenění cenných papírů
566 - Náklady z finančního majetku
567 - Náklady z derivátových operací
568 - Ostatní finanční náklady
569 - Manka a škody na finančním majetku
574 - Tvorba a zúčtování finančních rezerv
579 - Tvorba a zúčtování opravných položek ve finanční činnosti
581 - Změna stavu nedokončené výroby
582 - Změna stavu polotovarů vlastní výroby

583 - měna stavu výrobků
584 - Změna stavu zvířat
585 - Aktivace materiálu a zboží
586 - Aktivace vnitropodnikových služeb
587 - Aktivace dlouhodobého nehmotného majetku
588 - Aktivace dlouhodobého hmotného majetku
591 - Daň z příjmů z běžné činnosti - splatná
592 - Daň z příjmů z běžné činnosti - odložená
595 - Dodatečné odvody daně z příjmů
596 - Převod podílu na výsledku hospodaření společníkům
597 - Převod provozních nákladů
598 - Převod finančních nákladů
599 - Rezerva na daň z příjmu
601 - Tržby za vlastní výrobky
602 - Tržby z prodeje služeb
604 - Tržby za zboží
641 - Tržby z prodeje dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku
642 - Tržby z prodeje materiálu
644 - Smluvní pokuty a úroky z prodlení
646 - Výnosy z odepsaných pohledávek
648 - Ostatní provozní výnosy
661 - Tržby z prodeje cenných papírů a podílů
662 - Úroky
663 - Kursové zisky
664 - Výnosy z přecenění cenných papírů
665 - Výnosy z dlouhodobého finančního majetku
666 - Výnosy z krátkodobého finančního majetku
667 - Výnosy z derivátových operací
668 - Ostatní finanční výnosy
697 - Převod provozních výnosů
698 - Převod finančních výnosů
701 - Počáteční účet rozvahový
702 - Konečný účet rozvahový
710 - Účet zisků a ztrát